

Beslutningsforslag nr. B 67. Fremsat den 14. februar 1989 af Stilling (SF), Gade (SF), Inger Harms (SF), Bjørn Poulsen (SF) og Ebba Strange (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om landbrugstekniker- og gartneriteknikeruddannelserne

Folketinget pålægger regeringen inden den 1. maj 1989 at fremsætte lovforslag om, at uddannelserne til landbrugstekniker og gartneritekniker overføres til lov nr. 232 af 22. april 1987 om videregående teknikeruddannelser m.v.

Bemærkninger til forslaget

I foråret 1987 vedtog Folketinget lov om de videregående teknikeruddannelser. Denne lov skulle samle teknikeruddannelserne i Direktoratet for Erhvervsuddannelserne under Undervisningsministeriet og medføre en hensigtsmæssig samordning af uddannelserne.

Det betød afslutningen på den forvirring, der førhen var om de mange teknikeruddannelser. De blev samlet under ét direktorat, og der blev skabt klarhed omkring adgangsvejene til uddannelserne, et mere fleksibelt uddannelsessystem og ordnede forhold med hensyn til meritoverførsel.

Desværre fik man ikke landbrugstekniker- og gartneriteknikeruddannelserne med i teknikerloven, hvilket har betydet, at disse uddannelser i dag står placeret uden sammenhæng med de øvrige teknikeruddannelser og uden mulighed for meritoverførsel bortset fra enkelte fag på merkonomniveau.

Samtidig opretholdes en betydelig og umotiveret særskilt administration af disse uddannelser i forskellige ministerier og direktorater, idet landbrugstekniker- og gartneriteknikeruddannelserne administreres af Kulturministeriet.

Det må være en oplagt opgave for regeringen at afbureaukratisere administrationen af disse uddannelser ved at samle dem i Direktoratet for Erhvervsuddannelser under Undervisningsministeriet. Dermed kan der uden tvivl hentes betydelige rationaliseringsfordele og spares stillinger og bevillinger på Landbrugsministeriets og Kulturministeriets budgetter.

Endelig er der selvsagt uddannelsesmæssige begrundelser for, at faglige uddannelser skal ligge i Undervisningsministeriet og ikke i andre fagministerier, hvilket vil fremgå af gennemgangen af de enkelte uddannelser.

Uddannelserne skal tilrettelægges i henhold til teknikerloven. De nuværende skoler kan efter teknikerloven fortsætte som selvejende institutioner og kan dermed fortsat skabe deres egen profil.

Udgifterne ved undervisningen, herunder udgifter til udstyr, inventar og anlæg, afholdes af staten som tilskud m.v. i medfør af lov om godkendelse af han-

delsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistiskoler og tilskud m.v. til disse.

Forslaget skønnes samlet at være udgiftsneutralt for staten.

Forslagets betydning for de enkelte uddannelser

Landbrugsteknikeruddannelsen:

Uddannelsen foregår i dag under højskoleloven, hvilket ud fra et uddannelsesmæssigt og fagligt synspunkt virker umotiveret, da højskoleloven ikke er beregnet på faglige uddannelser, men snarere almen-dannende oplysning.

Højskolelovens anvendelse som lovgrundlag for landbrugsteknikeruddannelsen medfører, at uddannelsen kunne blive karakteriseret som en privat uddannelse, der ikke er anerkendt af det øvrige uddannelsessystem. Den nylige placering under Kulturministeriet og de manglende muligheder for meritoverførsel bortset fra enkelte fag på merkonomniveau kan nemt bekræfte dette indtryk f.eks. hos arbejdsgivere uden forhåndskendskab til uddannelsen.

Adgangskravet til landbrugsteknikeruddannelsen er folkeskolens udvidede afgangsprøve i visse fag samt »det grønne bevis«, en uddannelse, som er oprettet af landbrugsorganisationerne. I modsætning til andre teknikeruddannelser som f.eks. gartneriteknikeruddannelsen opfylder tillærte medarbejdere, som har gennemgået jordbrugets arbejdsmarkedsuddannelse, eller EFG-uddannede dyrebrugere og jordbrugsmaskinførere ikke optagelsesbetingelserne til studiet.

Den enkelte skole nedsætter et kursusudvalg for hver faglig linje. De studerende er ikke repræsenteret i kursusudvalget, som heller ikke er paritetisk sammensat, men består af repræsentanter for landbo- og husmandsforeningerne, statslige forsøgsinstitutioner, Jordbrugsteknikere i Danmark og skolens lærere.

Skolen indstiller censorer til eksamen, og disse besikkes af direktoratet. Skriftlige og mundtlige eksamensprøver udarbejdes af lærere på skolen.

For den studerende kan en landbrugsteknikeruddannelse risikere at blive en blindgyde, fordi der i modsætning til næsten alle andre teknikeruddannelser ikke findes en overbygningsuddannelse, og fordi uddannelsen på grund af sin særlige karakter ikke anerkendes af videregående uddannelsesinstitutioner. Ønsker en landbrugstekniker f.eks. at fortsætte på Landbohøjskolen, kan vedkommende med mere end 6 års uddannelse bag sig risikere at måtte bruge 1-2 år på hf-eksamen og derefter 4 år på et agronomstudium.

Der kan endda blive tale om en meget kostbar blindgyde for den enkelte studerende. På grund af placeringen under højskoleloven kan der ikke ydes SU til uddannelsen, hvilket betyder, at den studerende må optage private lån til dækning af leveomkostninger, materialer m.v.

Ud over at afhjælpe de nævnte problemer med landbrugsteknikeruddannelsen og afbureaukratisere administrationen vil en overførsel af uddannelsen til teknikerloven indebære en række fordele for de studerende.

Større indflydelse på undervisningen:

Jævnfør teknikerloven nedsætter hver skole ét eller flere lokale undervisningsudvalg med repræsentanter for de lokale afdelinger af organisationerne, lærerne og de studerende. Udvalget rådgiver bl.a. skolerne i uddannelsesspørgsmål.

Endvidere er der nedsat et landsdækkende teknikerråd og teknikerudvalg for hvert område med repræsentanter for arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationerne. Disse afgiver indstilling til undervisnings- og forskningsministeren om bl.a. uddannelsernes mål, struktur, varighed, adgangsbetingelser, eksamensordninger m.v.

Pædagogisk uddannelse af lærerne:

I modsætning til de nuværende uddannelser under højskolelovens sikres det, at alle lærere får en forsvarlig voksenpædagogisk uddannelse under Statens Erhvervspædagogiske Læreruddannelse, SEL.

Forbedrede økonomiske forhold for de studerende:

Ved placeringen under teknikerloven åbnes der op for, at eleverne kan modtage SU efter de samme regler, som gælder for andre offentligt anerkendte uddannelser. Undervisningen er gratis.

Gartneriteknikeruddannelsen:

Den nuværende gartneriteknikeruddannelse forgår som landbrugsteknikeruddannelsen under høj-

skoleloven og er derfor ligeledes placeret under Kulturministeriet. Dermed lider uddannelsen af de samme svagheder som landbrugsteknikeruddannelsen.

Adgangsvejene til uddannelsen er dog bredere, idet faglærte gartnere samt tillærte medarbejdere, der har gennemgået Jordbrugets Arbejdsmarkedsuddannelser, og eventuelt andre, der har opnået tilsvarende kvalifikationer, kan optages.

Der er nedsat et gartneriteknikerudvalg bestående af repræsentanter for arbejdsmarkedets parter og Jordbrugsteknikere i Danmark m.fl., som er fagligt ansvarlige for uddannelsen.

I en del af fagene afholdes der almindelige statskontrollerede eksamener svarende til handelsskolerne og merkonomuddannelsernes eksamener. For disse fags vedkommende kan der ske meritoverførsel, for de øvrige fag kan der ikke umiddelbart ske meritoverførsel.

Gartneriteknikerleverne og skolen er økonomisk fra 1989 blevet sorteper blandt jordbrugsteknikeruddannelserne og de øvrige teknikeruddannelser. Således er gartneriteknikeruddannelsen nu absolut den dyreste teknikeruddannelse, idet den koster 4.267 kr. om måneden, hvilket for hele uddannelsen svarer til over 80.000 kr. i direkte betaling inkl. kost og logi, men ekskl. øvrige leveomkostninger. Der kan søges stats- og kommunestøtte til delvis dækning af elevens udgifter til højskoleopholdet, men uddannelsen er ikke SU-berettiget.

Idet man må gå ud fra, at der ikke i regeringens uddannelsespolitik er et bevidst ønske om, at gartneriteknikeruddannelsen skal være mere end dobbelt så dyr som landbrugsteknikeruddannelsen, kan denne forskel i elevbetalingen for disse uddannelser kun ses som et resultat af regeringens manglende uddannelsespolitik på dette område.

Ved regeringens forlig med Fremskridtspartiet i sommeren 1988 blev det aftalt, at vilkårene for uddannelserne på landbrugsskolerne skulle forbedres, således at der opnås ligestilling med øvrige erhvervsuddannelser. Ved særskilte bevillinger til landbrugsskolerne er elevbetalingen derfor fra 1989 blevet nedsat til 300 kr. pr. uge for kost og logi og 100 kr. om ugen til materialer m.v. på landbrugsteknikeruddannelsen.

Tilsyneladende har regeringen og Fremskridtspartiet imidlertid »glemt« gartneriteknikeruddannelsen, da der skulle kompenseres for landbrugsskolernes tilhørsforhold til højskoleloven.

Det må være vanskeligt at forstå for gartneriteknikerleverne, at de blev overset i nogle forhandlinger om landbrugets refinansieringsordning og derfor

skal betale mere end dobbelt så meget for deres uddannelse end øvrige jordbrugsteknikerelever.

Gartneriteknikerleverne vil i øvrigt opnå de samme fordele som landbrugsteknikereleverne ved at blive omfattet af teknikerloven.